

Senioren

Vårtreffet i Mjøndalen

Nytt styre i
Seniorforeningen

FOTO: WILLY HUGSTMYR

REFERAT FRA GENERALFORSAMLING I
SDA SENIORFORENING 21. APRIL 2013,
I MJØNDALEN ADVENTKIRKE

- Generalforsamlingen ble åpnet av formannen, Kjell Elvejord.
- 65 medlemmer hadde møtt fram.
- Formannens rapport ble lagt fram av Kjell Elvejord og godtatt.
- Sekretærens rapport ble lagt fram av Tor Lisle.
- Kassererens rapport ble lagt fram av Richard Vagn Jensen.

I forbindelse med regnskapet ble det foreslått at kontingenten økes til kr. 200,-. Etter litt diskusjon ble beløpet kr. 200,- vedtatt.

Finn Eckhoff, sekretær i DNU, var valgt til leder av valgkomiteen. I sitt arbeid med den hadde han også vurdert vedtektene. Et forslag til språklige og redaksjonelle endringer ble lagt fram, og stemt over. Vedtektsendringene ble vedtatt.

Eckhoff ledet så valget. Det nye styret består av:

Leder:	—
Sekretær:	Reidar Larsen
Kasserer:	Richard Vagn Jensen
Redaktør:	Paul Liseth
Styremedlemmer:	Marit Berglund, Rolf Kvinge, Tom Buskoven
Varamedlemmer:	Kjell Elvejord, Jorun Hansen
Revisor:	Kjell Arne Fevang

Eckhoff beklaget at valgkomiteen ikke hadde funnet en leder og overlot dette til det nye styret. ■

Til alle våre lesere

Generalforsamlingen er lagt bak oss, rapporter fra formann, sekretær og kasserer er opplest og godtatt. Nå ligger resten av 2013 foran. Allerede har 200 medlemmer og lesere betalt sin medlemsavgift, og samtidig sendt rundhåndede gaver til utgivelsen av senioren. Hjertelig takk til alle dere som hvert år er trofast med til å opprettholde dette bindeledd mellom menighetens seniorer. Det vil også være et verdifullt bidrag til bladet dersom du har ett eller annet å skrive om, for eksempel dine foreldre, besteforeldre eller kanskje du selv har opplevd noe som du vil dele med andre. På siste generalforsamling ble medlemsavgiften hevet til kr 200 pr. år. Med et budsjett på ca. 100.000 kr i årlige utgifter, burde vi være om lag 500 medlemmer. Vi håper at du som ennå ikke er medlem, kan tenke deg å være sammen med oss, eller bidra med en gave. På forhånd stor takk!

Bankkonto nr. 3000 26 41867 Sparebanken pluss, for medlemskap eller gaver.

Hilsen kassereren

Da en syvendedags-adventist avslø økumenisk samarbeid med kirken, gikk en verdensplan i vasken.

Her må jeg spørre om hjelp fra senioren, for mange av juniorgenerasjonen vil sannsynligvis arrestere meg for bare å fantasere når jeg forteller denne "utrolige" historien som jeg hørte eller leste da jeg var ny adventist for X år tilbake. Jeg har spurt flere av de yngre misjonsarbeiderne, men ingen har lest eller hørt om hendelsen.

Saken er nemlig den at jeg har glemt hele historien selv, bortsett fra det som vår representant for anledningen ga uttrykk for. Det han sa, går ikke an å glemme for den som har fått en forståelse og overbevisning om hva som er Guds plan med å gi oss adventbudskapet.

Om det var Kirkenes Verdensråd, Bibelselskapet eller et av de store misjonsselskapene som gikk i bresjen for arrangementet tør jeg ikke uttale meg om. Men det ble arrangert og sammenkalt til en verdenskongress eller generalforsamling med tanke på å misjonere og forkynne evangeliet til hele verden.

Planen gikk ut på å dele verdensfeltet i seksjoner i forhold til størrelse og kapasitet av resurser og personell hos den organisasjon som ble valgt inn for å overta ansvaret.

Sannsynligvis som minste samfunn ble også syvendedags-adventistene invitert og møtte fram med en representant.

Da han endelig ble kalt fram og ble spurt om å overta et eller annet mindre distrikt eller kanskje en øygruppe i havet – hvor eller hva får stå åpent. Men her vil jeg gjengi hans svar på tilbudet:

Han spurte først om det var anledning å lese en tekst fra Bibelen og han fikk grønt lys. Så kan du nesten tenke deg til hva han leste. Selvfølgelig treenglebudskapet fra Åp14,6-12. Så kom de tre spørsmålene:

1. Er det noen her som har lest denne teksten? En skog av hender til vær.
2. Er det noen som tror det vi leste? Ikke fullt så enstemmig.
3. Siste spørsmål: Er det noen her som forkynner dette budskapet? Ingen reaksjon.

Kommentar: Hvis saken forholder seg slik, kan vi ikke klare oss med mindre enn hele verden.

Jeg har sannsynligvis mine ord i behold når jeg sier at hele generalforsamlingen hermed gikk i oppløsning og at planer og vedtak ble kansellert for aldri mer å bli lagt på bordet. Personlig har jeg hverken lest eller hørt om en tilsvarende verdensplan.

Jeg har snakket med noen av eldregruppen her som bekrefter at historien er sann, og har nevnt detaljer som ikke jeg har fått med. Men kanskje du har historien på trykk eller i ditt gode minne.

Jeg har tidligere gitt uttrykk for min personlige mening og innstilling til samfunnets økumeniske forbindelse med annerledes troende, og mener fremdeles at vi ikke har noe å hente fra dem. for å styrke vår forkynnelse av adventbudskapet, så lenge vi holder oss til Guds ord og Vitnesbyrdene.

Harry Havstein

En sann økumenisk fortelling?

Litteraturevangelisten på Færøyene

Det ble et skifte i litteraturgjerningen for nordmannen Odd Fuglestad i 2006, da Færøyene ble hans nye misjonsmark. Odd som er litteraturevangelist, er tro i tjenesten, og har nå besøkt Færøyene de siste syv år. Tusenvis av bøker og bladet har han lagt igjen i hjemmene, i bygder på værharde steder i vakker natur.

Arbeidet kan til tider være krevende, spesielt i vintermånedene, og det hender noen ganger det blir natt før flyet kan ta av fra Danmark. Det er mye tåke rundt flyplassen på Færøyene, og da kan ventetiden være lang og setter krav til tålmodigheten. Men man kan også utføre regnskap på reisen, mens man venter på neste fly. Odd har ingen ni til fire-jobb. Han må passe på når folk er hjemme, det kan ta tid og mange setter pris på å få bøker i hjemmet.

Odd Fuglestad kan fylle flere bøker om han skulle fortelle om alle sine erfaringer i feltet. Men han går aldri alene, hans tro er forankret i bønn. Under det første besøket til Færøyene hadde han med seg bil. Men så ble båtforbindelsen fra Bergen innstilt, og da ble løsningen å leie bil den tiden han reiser rundt.

Mange av bøkene som selges er fra Norge og Danmark, men det blir også trykket færøysk litteratur, lokalt i Torshavn.

Det bor om lag 49 000 mennesker på de 18 øyene. De fleste øyene er forbundet med tunnel.

Tekst: Jan Eidsaa

FUNDAMENTALISME, KONSERVATISME, LIBERALISME

Fundamentalisme kan være et globalt problem og er den mest kontroversielle af de ismer, som findes i alle religiøse og politiske bevægelser. Man kender den i kristendommen, jødedommen, hinduismen og nok mest i Islam.

Der er ikke procentvis flere fundamentalister i dag end for 100 år siden, men de er mere synlige. Vi lever i en tid, hvor kommunikationsteknologien har gjort at flere og flere nyhederne når verden rundt på få øjeblikke – både i ord og i billeder. Tendensen er at negative nyheder får den største opmærksomhed. Derfor kan man let få det indtryk, at der er flere fundamentalister nu end nogen sinde tidligere i den religiøse og politiske verden.

Religiøse bevægelser har mellem fundamentalismen og liberalisme som to yderpunkter mange afskygninger. Hvert standpunkt kan i sig selv være et problem, Men måske er de i en ufuldkommen verden og ufuldkommen kirke med at skabe et nogenlunde balanceret samfund.

Det skal nævnes at ordet fundamentalisme har, som mange andre ord, ændret mening i tidens løb. Hvor evangeliske kristne for få årtier siden var stolte over at blive kaldt fundamentalister, har ordet nu fået en negativ klang. Blandt kristne blev det tidligere brugt til at beskrive et menneske, der troede at de hellige skrifter var ufejlbarlige og skulle forstås og efterleves bogstaveligt. I dag betragter man en fundamentalist, som værende rabiat, fanatisk, yderliggående og ensidig.

DEFINITIONER

I denne artikel vil ordene religiøs fundamentalisme blive brugt generelt som betegnelse for *“religiøse indstillinger eller synspunkter der er karakteriseret som en tilbagevending til fundamentale principper ved en streng overholdelse af disse principper ofte sammen med en fordomsfuld indstilling til andre synspunkter”*.

Kristen konservatisme vil stå for *“historiske, kulturelle og traditions-værdier. Ordet konservare betyder at bevare. Den konservative lægger vægt på det bestående samfund og dets institutioner.*

Mennesket er svagt og ufornuftigt, og har derfor brug for autoriteter som kirken, familien, staten og naturligvis religion. Samfundets har behov for stabilitet og sammenhængskraft. Den helt ekstreme konservatisme ender nemt op i fundamentalisme hvor dogmer ikke giver plads til kristen kærlighed”.

Liberalisme fortolkes som en *“tradition som anerkender teologiske forskelligheder fremfor fastsatte tros punkter. Der lægges vægt på menneskets grundlæggende godhed. Den liberale føler sig ikke bundet af autoriteter eller dem der afgør hvad der har betydning. Da ingen sandheder er endelige, må forholdet til andre mennesker hvile på en gensidig fri forståelse og respekt. Liberalismen i sin yderliggående form anerkender ingen bibelske absolutter og kan lede til religiøst anarki.”*

DE RELIGIØSE ISMERS GLOBALE PLADS

I den interne debat og kamp situation mellem konservative og liberale, er det religionen der giver anledningen, men forskellige mennesker indstillinger der handler. F. eks. Islam giver indtryk af at være speciel fundamentalistisk. Det skyldes at Islam er en verdensreligion, der har omfattende og alt indbefattende love og regler for muslimens liv fra vugge til grav. Og overholdelsen af alle forskrifterne er betingelse for adgangen til det muslimske paradys. Derved er religionens indflydelse på kultur og politik meget mærkbar. Samtidig giver Islams globale politiske ambitioner om verdensherredømme retten til brug af voldelige metoder. Dette giver den muslim der har den ekstreme konservative indstilling (géner) meget at ”kæmpe” for. Og Islam ikke alene opmuntrer, men også anbefaler voldelige handlinger. Dette gør islamisterne meget synlig.

De østlige religioner som Hinduismen, buddhismen og beslægtede religioners gudedtro er i høj grad et filosofisk system med særegne religiøse træk. Guderne optræder ikke som centrale begreber. Fokus er på en selvudvikling, der er rettet mod det indre menneske. Der lægges ikke vægt på elementer i livsstilen, og derfor forårsager religionen ikke problemer med andre folks kulturer og skikke. Der

er så ganske afgjort fundamentalister i disse religioner. Men religionernes karakter giver generelt ikke fundamentalisten mange anledninger til fejder.

Kristne traditioner kan under forhold med manglende religionsfrihed i samfundet, fremkalde intense modstand. Mest almindelig er vel nok, at trossamfund i deres indre kreds har et opgør mellem holdninger til tros punkter. I ”kristne” traditioners interne debatter er det dogmer, postmoderne indflydelser og administrationers beslutninger, der er årsagen til splittelser.

I alle situationer er det mest de konservative og ikke de liberale, der går på skanserne. Religioner kan bruges som fundamentalistiske bevæggrunde, men det er mennesker der handler.

ABSOLUTTER OG ALTERNATIVER

I verden er der 2,3 milliarder kristne som tilhører 44.000 forskellige kirker og sekter. Hvert af disse trossamfund bygger på deres specielle bibelforståelse. Disse varierer betydeligt fra de østlige kristne traditioner (romersk katolske, ortodokse, koptiske o. a.) med overdådige ritualer og ceremonier, til vestlige karismatiske bevægelser med ret frie og uhøjtidelige former for gudsdyrkelse.

Grunden til de mange kirker og sekter skyldes, at man forstår specielle bibelske/religiøse teologier forskelligt. Ordet absolutter står for det som forskellige trossamfund betragter som værende det væsentlige i kristendommen og derfor er accepteret, som det bibelske ultimatum for kristen tro, livsstil, gudstjenesteform, betingelsen for medlemskab og måske endda for frelse.

Der er fortolkningerne på tre forskellige områder. 1. *Tros punkter*, som frelsesplanen, de ti bud, syndsbegrebet, udødeligheden. 2. *Ritualer*, som dåb, nadver, ordination, barnevelsignelse, bryllup og begravelse. 3. *Organisation*, som læg og lærd ledelse, finansielle forhold, bestyrelses form og beføjelser.

Det er nok ikke så svært at forstå, at der er så mange muligheder, at 44.000 kirker og sekter har fået undskyldninger for at starte selvstændigt.

Alle kristne samfund har også hvad vi vil

betegne som alternativer. Disse skal forstås som mindre betydningsfulde tros punkter, livsstil eller gudstjenesteformer, som ikke direkte modstrider de fastsatte Absolutter. Alternativer er som regel ikke betingelse for medlemskab, men dog er anerkendte som værende en del af traditionen.

Som et eksempler blandt adventister kan nævnes at *sabbatshelligholdelse* er et absolut, hvorimod visse aspekter af sundhedsprincipperne bliver betragtes om alternativer.

FORSKELLIGE KRISTNE OG "ISMENE"

Kristne har, som andre mennesker, ved arv og miljø (og uddannelse) forskellige temperamenter og medfødte egenskaber, der er fundamentet for vor tankevirksomhed, vilje og følelser, og derved har indflydelse på vore handlinger og reaktioner til forholdene i samfundet omkring os. Derved er kristen livsstil, forhold til medmennesker, tro og forståelse af doktriner til en stor grad dikteret af det individuelle menneskes temperament. Forskellighederne vil i kirkens liv uundgåeligt lede til meningsforskelligheder, varierende opfattelser af situationer, divergerende løsninger på problemer og uoverensstemmende bedømmelser af handlinger.

På den positive side vil forskellighederne også betyde enestående muligheder og rige anledninger til nye initiativer og varierende tiltag.

På den negative side kan de forskellige temperamenter forårsage at medlemmer opdeles konservative og liberale grupper. Der kan være tale også om tolerante (åbne) og intolerante (lukkede) kristne. Imidlertid er der mellem de to yderpunkter utallige positioner og kombinationer af holdninger. Når alt kommer til alt, så der med over syv milliarder mennesker på jorden også mere end syv milliarder meninger og måder at bedømme tingene på.

TOLERANT OG INTOLERANT

Man taler generelt om liberale og konservative kristne. Imidlertid er der også tale om tolerante (åbne) og intolerante (lukkede) menighedsmedlemmer). På denne måde får vi fire hovedindstillinger. (Se ill.*)

For at gøre forklaringen enklere, lad os tage et eksempel fra adventist-kulturen, spørgsmålet om vegetarisme eller kødspisning. Hvorledes det enkelte medlem reagerer på det ”dogme” som af nogle betragtes som værende et absolut, medens andre ser på det som et alternativ.

Lad os forestille at to personer mødes på en restauration for at spise sammen og den ene bestiller en vegetarisk ret, medens den anden foretrækker en kødret.

1. Den *åbne, tolerante liberale person*, som accepterer alle indstillinger vil ikke på nogen måde fordømme, prøve at overtale eller se ned på vegetaren, som måske i sin diæt lever efter et selvvalgt absolut. Mennesker har ret til deres egne standpunkter og det respekteres. For den åbne liberale er mennesker, ikke doktriner betydningsfulde. Den åbne liberale kristne har en tolerant indstilling.
2. I en lignende situation vil en *lukket, intolerant liberal* kødspiser måske ikke så afslappet respektere

vegetarianeren absolut. Der er intolerance i sin tolerance. Det kan ske ved at foreslå at vegetaren også burde være liberal i sin indstilling og spise hvad der bliver sat for ham eller hende. Eller måske endda antyde at vegetaren føler sig bedre end kødspiseren.

3. Ved et sådant måltid vil en åben, *tolerant konservativ* vegetar acceptere kødspiseren, som en værdig person og kristen søster eller broder. Han eller hun vil ikke fordømme eller fremhæve sit eget standpunkt (absolut), som det ideelle eller eneste rigtige. Der vil være en værdig respekt for kødspiserens ret til at spise hvad han/hun ønsker.
4. Den *lukkede, intolerante konservative* vil under omstændighederne så ganske afgjort i bedste fald prøve at overtale, bringe argumenter på bane, citere fra kirkens udvalgte bøger om diæt og mad og lægge vægt på ikke alene de sundhedsmæssige farer ved kødspisning, men måske også komme ind på den negative indvirkning kødet kan have på det åndelige liv. Måske gå så langt at nægte at

spise sammen med kødspiseren. I grunden er fundamentalismen den helt ekstreme form for lukket, intolerant konservatisme, som der her er anvist til.

BALANCE FINDES MELLEM STANDPUNKTERNE

De fire indstillinger findes blandt mennesker i alle samfundslag og kristne menigheder. De er nemme at observere og det er helt naturligt, at liberale i selskabelig omgang søger sammen med andre liberale, og konservative har det bedst med andre konservative. Denne interesseopdeling kan lede til større eller mindre gruppedannelser. I den yderste konsekvens kan det ende op i menighedssplittelser, hvor man mødes og kun fokuserer på det man er enige om.

Forstyrrende for menighedslivet som de forskellige standpunkter kan være, kunne man også vurdere dem som værende positive realiteter, som er med til at holde bevægelsen i balance.

Vi lever i en ufuldkommen verden med ufuldkomne mennesker. Det gælder også menigheden. Ingen enkelte personer, selv blandt de lærde, har den fulde forståelse af alle aspekter af teologien eller religionen. Der er tilbøjeligheder til at gå til yderligheder både på den liberale og konservative vinge. Det har været min erfaring i sådanne debatter, at den rette forståelse af sandheden eller den fornuftige løsning på problemet ofte lå et eller andet sted imellem yderpunkterne. Balance mellem åbenhed og lukkethed må findes. Og medlemmer, hvad så end tendensen i deres genetiske psykologi er, må lære at være tolerante. Der kan være situationer, hvor det er fundamentalisterne, der hjælper til med at holde fast på trospunkterne, og dermed bevare bevægelsens eksistensberettigelse.

Det kræver også et forstående og involveret lederskab på alle kirkens niveauer at holde tingene sammen. Der må arbejdes på en balanceret og fair behandling af alle grupper, yngre som ældre. Der må vises forståelse og mod til mægling ja indgriben når tingene går for langt. Der må være begrænsninger for støtte til interessegrupper som vil gå deres egne veje.

APOSTLEN PAULUS' GENETISKE PSYKOLOGI

Et studium af apostlen Paulus' liv, ser man mere om hans arv, miljø og uddannelse sammenlignet med andre personer i Bibelen. Der er gjort rede for hans omvendelse fra at være en fundamentalistisk, jødisk forfølger af Guds folk til en åben og elskende tolerant kristen sjælevinder.

Paulus var af naturen en fanatisk fundamentalist (intolerant konservativ). Han anerkendte og var vidne til steningen af Stefanus. Han forfulgte de første kristne og søgte at tilintetgøre menigheden (Apg 7,58-8,3).

Men ved sin omvendelse og Helligåndens hjælp blev han en forstående, åbensindet og elskende kristen (1 Kor 9,19-23).

Paulus arbejdede hårdt og var altid på farten. Han havde slidt mere, lidt mere end alle de andre (2 Kor 11,26-27). Apostlenes Gerninger og Pauli breve rapporterer om mere end 70 steder i 13 romerske provinser hvor han vidnede. Han stiftede menigheder og besøgte folk alle steder i deres hjem, på markedspladsen og i synagogerne. Han skrev 13 epistler. Paulus var prædikant, forfatter, teltmager, administrator ja endog turist.

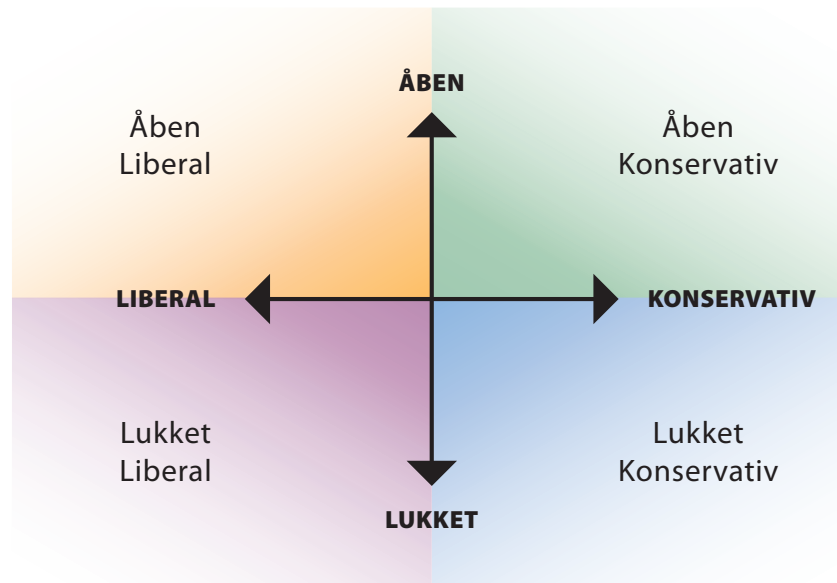
Paulus røbede også en befriende og balanceret selvtægtelse. Han var enten først eller sidst. Han regnede sig selv som den ringeste, dog hårdest arbejdende af apostlene (1. Kor. 15:9). Han betragtede sig selv som den største synder (1 Tim 1,15). Inspirationen lader os forstå, at Paulus som en åben konservativ ikke havde hykleriske påstande om sin egen ydmyghed eller en urealistisk pral med succes.

Den fundamentalistiske fanatiker, Saul, blev efter sin omvendelse en stræber efter at være alt for alle for i det mindste at frelse nogen (1 Kor 9,22).

Må jeg foreslå, at vi, ærlige som Paulus, vurderer os selv, og så muligvis komme til det resultat, at vi faktisk har lidt af alle de fire positioner i os. Vi har alle absolutter og alternativer og er på mange område tilbøjelige til at være både tolerante og intolerante.

Ved Guds hjælp lad os stræbe efter at være tolerante konservative. ■

* Illustrasjon

EN SANN SYVENDEDAGS- ADVENTIST

I flere tiår var en rekke artikler i Tidens Tale signert Kristian Bårdsen. Og som skribent spilte han på mange strenger, fra praktisk kristendom og personlig erfaring til forsvar av læresetninger og utlegning av profetier. Kristian var ikke teolog, og hadde heller ikke noen annen utdanning. Men han var en flittig elev i livets skole, en begavet mann som mestret både teori og praksis.

– Min far var trygg og sterk, ærlig og kjærlig. Han var alt for meg, forteller datteren Ester Indal.

– Det var som om tre vegger falt ut av huset da han døde. Jeg var så nært knyttet til ham.

Kristian Johan Gustav Bårdsen ble født i Harstad i 1906. Hans far og mor ble ikke gift med hverandre, for hans foreldre var imot dette, og truet med å gjøre ham arveløs hvis han ikke adlød deres vilje.

Faren var trønder og moren bodde i Flekkefjord. Begge foreldrene giftet seg på hver sin kant, og min far fikk mange ukjente halvsøsken. Han hadde ingen kontakt med farsfamilien, men moren skrev med ham i alle sine år.

– Min far ble tidlig satt bort, først i et godt hjem, men da mannen døde, hadde ikke familien noe å leve av, og Kristian ble flyttet til en gård i Salangen. Han var bare seks år, og det var en vond tid. Han ble banket og slått, og gikk ofte sulten til sengs. Og han ble skremt bevisst, ja til og med fortalt at han ikke skulle vært født.

Dagene var fylt av hardt arbeid i allslags vær.

DET VAR HANS FAR

14 år gammel ble han rammet av en alvorlig lungesykdom, og han ble lagt på høylåven for å dø. De sendte ikke bud på lege. Han lå der alene med feberfantasier og svevde mellom liv og død.

Da var det at han ba til Gud at dersom han ble frisk, så skulle han bli en kristen. Å tenk, han ble frisk etter seks måneder. Etter konfirmasjonen rømte han fra gården. Og han glemte også Gud, men Gud glemte ikke ham, forteller Ester.

– Min far kom i kontakt med en tante på morsiden, og hun kontaktet så hans far, som også het Kristian Bårdsen. Hun skrev at gutten hadde gode evner, og måtte få lov til å gå på skole. Faren skrev tilbake

at han hadde en stor barneflokk å forsørge og kunne ikke hjelpe.

Hans mor, Jørgine Staff, hadde også en stor barneflokk. Når barna hennes kranglet, sa hun:

Tenk på han Kristian. Han har hverken far eller mor. Han har ingen! Hun ba også for ham.

Så ble det fiskearbeid langs kysten for min far. En gang i 17 års alderen var han i Svolvær for å finne en jobb, da en hyggelig, stor og kraftig mann kom bort til ham og begynte å snakke med ham. Hvor kommer du fra? spurte min far etter en stund. Fra Rørvik, svarte mannen. Min far kommer også fra Rørvik. Kjenner du ham? Mannen forsikret ham om det. Han spurte om mange ting og viste omsorg for min far. De snakket sammen hele kvelden, og min far glemte ikke hans ansikt. Mannen ga seg ikke til kjenne. Men det var hans far. Mange år senere fikk vi et bilde av ham.

HITLER ELLER PAVEN

I 12 år reiste Kristian rundt på fiskeværene i Troms og Finnmark. Det var et omskiftende liv, med både gode og dårlige venner, og mange slags fornøyelser. Iblant minnet Gud ham om det løftet han hadde gitt som tenåring.

Han var også gårdsbestyrer, og det var slik han ble kjent med faren til min mor. Hun var da 16 år, han var 27.

I 1936 begynte Kristian som bureiser i Pasvikdalen. Han ble også ”bas” for veiarbeidet. Det var over 50 bureisere fra hele landet som flyttet dit.

– Min mor kom i 1938, og de giftet seg, etter å ha ventet i mange år. De var hverandres store kjærlighet hele livet. Det var mye slit og strev for å bygge opp et hjem. Far drev sagbruk om natten og arbeidet og bygde opp gården om dagen. Gården ble stor og trivelig. Det var fruktbart i området med store trær og god vekst.

**FAR DREV SAG-
BRUK OM NATTEN
OG ARBEIDET OG
BYGDE GÅRDEN
OM DAGEN.**

KRISTIAN BÅRDSEN

**KRISTIAN BÅRDSEN VAR EN
BEGAVET OG DRIFTIG MANN.
MEN DET SOM STOD HANS
HJERTE NÆRMEST, VAR ANDRE
MENNESKERS FRELSE.**

Så kom krigen, og det store samtaleemnet var: Hvem er dyret? Hitler? Min far hadde fått en bibel av en bureiser, og han studerte den flittig – særlig Daniel og Åpenbaringen. Han var usikker på om Hitler var dyret. En dame kom helt fra Bergen for å besøke sin sønn, som også var bureiser der. Hun het Gudrun Kiel og var sydame. Min far kunne ikke tie. Er Hitler dyret? spurte han. Nei, sa sydamen, det er han ikke, det er paven. Forskrekkelser ble stor. Det hadde ingen der hørt. Men du kan få låne en bok som heter Et blikk for vår tid. Omtrent en uke etter at sydamen var reist, kom sønnen hennes med boken. Far studerte nå Bibelen og boken samtidig, og han leste hele Bibelen flere ganger. Han begynte straks å holde sabbaten. Men mor var ikke enig. Første søndag han arbeidet i skogen,

brøt han økseskaftet og sagbladet. Da begynte han å tvile. Han ba om at Gud måtte ta bort tvilen. Om kvelden talte Gud til han: Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte, av all din sjel og all din hu – og du skal holde hans bud. Etter dette tvilte han aldri. Når han støtte på et dunkelt skriftsted, bøyde han sine knær og ba inderlig og alvorlig til Gud om visdom og veiledning til å forstå. Dag etter dag, uke etter uke, måned etter måned kjempet han med Gud i bønn mens han studerte Guds ord.

GUDS NÆRVÆR I HJERTET

Far ville at mor skulle studere Bibelen og boken. Nei, ingen bok, svarte hun. Min mor hadde bedt om at far skulle bli kristen. Allerede som 12-åring begynte han å spille trekkspill. Senere spilte han til dans, og sa ikke nei til hverken dram eller røyk. Han var en glad gutt, forteller Ester.

– De hadde nå to barn og fortsatt spilte han til fest og dans. At han skulle bli en slik kristen, hadde mor ikke regnet med. Og når hun begynte å studere Bibelen selv, tenkte hun at hun skulle bevise at min far tok feil i synet på hviledagen. Hun skulle bekrefte ut fra Skriften at søndagen var den riktige hviledagen. Hun leste og leste, og jo mer hun leste, ble hun mer og mer klar over at sabbaten, lørdagen, var den rette hviledagen. Etter seks måneders studium var mine foreldre fast bestemt på å leve et liv med Gud. Naboene vendte dem ryggen i flere uker. Far måtte jo fortelle om forandringen. Hele hjertet hans var fylt av Guds nærvær.

De hadde ikke hørt om adventister før de ble kjent med en mann ved navn Schelderup, som også holdt sabbaten. Far snakket med ham og fikk adressen til en forstander i Kirkenes som het Lorentzen. Far skrev til han og de avtalte et møte. Han ble godt mottatt, de hadde en lykkelig stund sammen, og fra da av var mine foreldre ett med Guds folk. De ønsket å bli døpt, men da mor ventet barn nummer tre, måtte de vente til neste sommer. Far vitnet frimodig, og da tiden kom, var det ikke to som ble døpt, men fem. Far hadde sitt eget bønnested i skogen. Stien dit ble flittig benyttet!

Fortsetter side 15

SABBATSSKOLELEKTIERNES LANGE PILGRIMSFÆRD

Adventisternes første Sabbatskole blev holdt i 1852. Idéen var fra de tidligere metodisters søndagsskoler, hvor man før gudstjenesten havde bibelstudier. I adventisternes mere end 150 års historie har der været en gradvis og enestående udvikling derhen at vi i dag har specielle programmer for alle aldersgrupper. Hovedhensigten med bibelstudiet er at undervise om Jesu Kristi evangelium i overensstemmelse med de Tre Englebuds-kaber. I denne ånd vil lektierne bestræbe at vinde nye troende samt globalt, holde fast på og uddanne yngre som ældre. Det sker ved at der lægges vægt på troen og fællesskabet, som styrkes ved sabbatsskolegaverne, som går til missionen.

I Syvende Dags Adventistsamfundet med sine 18 millioner medlemmer er der over 15 millioner voksne tilhængere og interesserede der i 130.000 sabbatsskoler i 209 af verdens 238 lande, der studerer det samme bibelske budskab. Det foregår på 900 sprog og dialekter og kræver at voksenlektierne bliver trykt i et oplag på 2,5 millioner og oversættes til på 82 forskellige sprog. Dertil må lægges de specielle lektier for yngre og børn. Alt i alt regner man med at sabbatsskolerne på verdensbasis ugentligt besøges af næsten 20 millioner mennesker. Et globalt bibelstudieprogram i kirker der studerer det samme velforberejede bibelske emne resulterer i en enestående følelse af samhørighed.

Hvert kvartal har under samme hovedtema én ny lektie for hver uge. Lektierne udgives i en bog på 120 sider. De 13 ugelektier har hver sin undertitel og hver ugedag én side i studiebogen, hvor specielle aspekter af temaet fremhæves. Dette daglige studium tjener af sabbatsskolelektien er for mange den daglige personlige andagt.

Lederen for Generalkonferensens Sabbatsskoleafdeling er Clifford Goldstein, som interessant nok er jøde og tilbragte en tid i sin ungdoms pilgrimsfærd på Christiania i København. Generalkonferensens Sabbatsskoleafdeling indbyder generelt ikke studievejledere eller foreslår emner. Folk som har noget på sinde tilbyder sig. De som antages af bestyrelsen kommer ind på en liste der dækker ti års temaer. Emnerne for alle de 40 kvartaler i 2012-2021 er allerede fastlagt.

Fra en idé fødes til en serie lektier sendes ud globalt går der en rum tid. Før forfatteren har afsluttet sit arbejde skal bibelstudierne gennem et nåleøj som består af 41 kirkeledere og teologer fra alle verdens divisioner.

Selve lektierne må i deres undervisningsstil forfattes på en sådan måde at folk på alle uddannelsesniveauer skal kunne læse dem med interesse og udbytte. De må være forfattet så den med den nødvendige tilpasning kan bruges i de mange lande med forskellige kulturer. Belysning ved eksempler må så vidt mulig undgås, idet de som regel er kultur betingede. Forfatterens opgave er at styrke det, som binder en verdenskirke sammen, nemlig det bibelske budskab og uddybe samt udvide hvad kirken allerede står for. Sabbatsskolelektierne er ikke forum for nye teologiske tiltag, men skal bidrage med friske aspekter af eksisterende læresætninger.

Det gør på flere måder opgaven mere krævende end hvis det f. eks. var en klasse med teologistuderer i samme auditorium for hvem man forberedte en foredragsserie.

Sabbatsskolelektierne har gennem årtier, haft deres plads i adventisternes selvforståelse og sabbatsskolen er med rette betegnet som menighedens hjerte.

En enestående styrke i Syvende Dags Adventisterne sabbatsskoletanke er, at i menigheder, hvor man ikke altid hver uge har en prædikant, har alle menigheder og grupper en gennemarbejdet bibellektie, skrevet i undervisningsstil, som man kan samles om. Der er altid noget at få med, når man om sabbatten kommer i en Adventkirke. Præster i andre samfund har misundt os denne gennemførte aktivitet, som i de fleste andre trossamfund ikke har.

Undertegnede har sent i livet efter et stort og intensivt arbejde og lang tid nået den interessante milepæl at være den første dansker der har forfattet en serie sabbatsskolelektier. De har titlen "Den Fremmede i Dine Byer". Idéen har jeg fået ved gennem årene at have været i missions administration og feltarbejde. Til det må lægges den tid med forelæsninger på Adventistskoler i forskellige verdensdele. Inspirationen skyldes også nu afdøde dr. A.F. Glasser, min "Doktor Vater" og professor i missionssteologi, på Fuller Theological Seminary. Serien er udarbejdet med tanke for både fremmedmission og kristne kirker i vestlige lande. Her erfarer vi, at *den fremmede er i dine byer*, med immigrationen af folk fra de mange ikke kristne verdensreligioner, også er vor nabo. Selve titlen *Den fremmede i dine byer* er taget fra det omfattende Sabbatsbud i 2. Mosebog 20: 10.

Lektierne er baseret på ti jødiske personer i Det Gamle og Nye Testamente, som vidnede for Israels nabo-nationer. Et par eksempler fra studierne er Abraham, den fyrstelige patriark med stor politisk indflydelse, men også den unge jødiske trælkvind, hvis navn vi ikke kender, som var slave hos en syrisk general. De har begge et bidrag til Bibelens missionskoncept.

Jeg begyndte på opgaven i 2003 og arbejdede på den ind imellem andre foretagender. Det krævede detaljerede og kritiske studier i bibelske, historiske og antropologiske kilder.

Første udgave blev returneret fra Cliff Goldstein med krav om forkortelse og tilpasning til den stil man har valgt til sabbatsskolelektier.

Ved en undervisningsopgave på Avondale College, Australien mødte jeg min tidligere chef og gode

ven dr. Steven Thompson, som er en belæst teolog og ekspert i de bibelske sprog. Han indvilligede i at være den fordringsfulde og kritiske redaktør af lektierne. Hans datter, Lisa, en ekspert i det engelske sprog samt tekst organisation, kunne bringe lektierne ind i den specielle form der krævedes. Steven Thompson og datter har gjort et enestående arbejde med rettelser, forkortelser og forbedringer af manuskriptet for hvilket jeg skylder dem stor tak. Steven Thompson er norsk gift med Kristin (født Pedersen). Han taler norsk.

Når sabbatsskoleserien er antaget af Generalkonferensen, køber de alle rettighederne til studiet. Forfatteren er nu ude af billedet, men dog nævnes hans/hendes navn på forsiden. Beløbet der betales er symbolsk og svarer til ca. en månedsløn og kunne nok dække lidt af udgifterne om Iris og jeg skulle beslutte at rejse til Generalkonferensen i San Antonio, Texas i Juli 2015.

Men sandsynligvis bliver sabbatten den 11. juli 2015 fejret i en dansk menighed.

Imidlertid vil det være en ekstra speciel belønning ved på fjernsynet at følge med ved sabbatsskolelektie gennemgangen, når man har forfattet dagens lektie med temaet: *Abraham: den første missionær*.

De amerikanske forlag udgiver i forbindelse med hvert kvartals lektier en "håndbog" over emnet. Pacific Press tilbyder lektieseriens initiativtager at skrive denne håndbog, som skal være på 128 sider og med 13 kapitler og trykkes i 10.000 eksemplarer. I hvert kapitel skal en uges sabbatsskole genfortælles med en vis udvidelse og nye vinkler på emnerne.

Jeg har foreslået at Steven Thompson bliver hovedforfatter til "håndbogen" med undertegnede som støttende. Derved vil håndbogen, med Steven Thompson's enestående teologiske baggrund få yderligere interessante vinkler på emnerne. Manuskriptet til bogen skal være hos Pacific Press senest 1. juli 2014, som sørger for at andre Adventistforlag får manuskriptet. Så pilgrimsfærdens som begyndte i 2003 vil først slutte i 2014.

Det omfattende arbejde har været berigende. Nu beder jeg om at lektierne må blive til velsignelse og åndelig berigelse. ■

Vi som leser «Senioren», har et langt liv bak oss. Mesteparten av våre liv har vi levd i det man gjerne kaller etterkrigstiden, men mange av oss har også minner fra mellomkrigstiden og 2. verdenskrig. Det vil si at vi har opplevd den epoke i verdenshistorien hvor forandringene har skjedd raskere og vært mer intense enn noen gang før. Da tenker jeg på teknisk og vitenskapelig utvikling, ikke på åndelig eller kulturell framgang.

Jeg er født og oppvokst på et lite småbruk i Balsfjord. Faren min døde i 1958. Han kom aldri lenger sør i Norge enn til Lofoten. Kommunikasjonen var ikke da som nå. Rett nok hadde han hørt om fjernsyn, men aldri sett det. Ett av hans ordtak når man stod overfor noe ugjørlig, var: «Det er like umulig som å gå til månen». I hans tid var det ikke mulig. Ord som mobiltelefon, GPS, internett eller stamcelleforskning hadde han aldri hørt.

Med andre ord; Vi lever i en totalt forandret virkelighet i forhold til den vi ble født inn i. Og så har selvfølgelig den tekniske og materielle utvikling forandret samfunnsliv og tenkemåte. Ikke rart om man av og til kan bli forvirret. Mye av utviklingen innen teknikk, medisin osv. har vært positiv, og vi ville ikke være den foruten. Men den har også reist nye etiske problemstillinger, som f.eks. dem vi kaller våre pionerer på attenhetretallet verken kjente eller kunne ta stilling til. I dag utfordres vi av stadig nye spørsmål som for eksempel abort, fosterdiagnostikk, eller for den del ordinasjon eller oljeboring utenfor Lofoten.

Derimot, den ideologiske og kulturelle utviklingen i vår levetid kunne vi gjerne vært foruten. Troen har fått stadig trangere kår. Gud er fortrent fra det offentlige rom, kanskje med unntak av ved større ulykker og begravelser. Mennesket selv har satt seg i Guds sted som dommer over rett og galt. Tanken er; Det mennesket gjør er rett, for menneskenaturen er egentlig god. Dette er dog ikke nytt. Allerede sofistene i det gamle Grekenland sa at «Mennesket er målestokk for alle ting». Og for oss som tror er utfordringen denne: Hvordan bevare barnlig tro og tillit midt i en kultur dominert av naturvitenskapelig tenkemåte? Dette kan være problematisk for mange

av oss. Vi tilhører jo en bevegelse som forutsetter at tro og fornuft skal kunne forenes.

På det sosiale plan er kanskje svekkelsen av ekteskapet mest iøynefallende. Familien står ikke så sterkt som før. I stedet har man fått det svenskene kaller «Folkhemmet». Det vil si kommunen. Den skal komme og se til oss hvis og når vi blir syke. Men kommunen er ikke det samme som en inkluderende familie. Folkhemmet blir for upersonlig. Det bidrar sitt til folkesykdommen ensomhet, som «Senioren» skrev om nylig.

Og så, midt i denne forvirring står menigheten, stiftet av Herren selv på pinsedagen. Den skal stå fast på Guds gode bud og evige verdier, selv når de misforstås og hånes av en gudløs kultur, en kultur som dominerer massemedia. Menigheten er Guds ambassade i en forvirret verden, og er også det fellesskapet som ensomme Seniorenlesere trenger.

Men også vår menighet kjemper med sin identitet. Noen av oss kjenner ikke igjen den menigheten vi kjente for bare halvthundre år siden, og vi rister på hodet. Andre av oss finner det naturlig og riktig at menigheten fornyer seg og justerer seg på den tidskoloritt som hørte attenhetretallet til. For man var og er jo barn av sin tid. I skiftende tider skal menigheten være et tilfluktssted, et hospital for syke sjeler, ikke et utstillingsvindu hvor perfekte mennesker paraderer. Personlig innrømmer jeg sympati for sistnevnte synsmåte. Men uansett, så lenge menigheten formidler evangeliet, er Gud til stede i den. Selv om bare to eller tre samles, slik tilfellet er i noen menigheter i Nord Norge.

Så jeg er fortsatt medlem av menigheten. Menighetens Hode og Herre, Han som presenterte seg som selve Sannheten, oppmuntret oss en gang slik: «Men den som holder ut inntil enden, skal bli frelst». Eller som den hardt pressede Job sa det: «Jeg vet at min gjeløser lever, og som den siste skal han stå fram på støvet». Under en krise i Jesu virksomhet på jorden var det mange som betakkert seg og forlot ham. Så han spurte disiplene sine: Vil også dere gå bort? Til hvilket den taleføre og ofte skarpsinnede Peter svarte: «Herre, hvem skulle vi gå til? Du har jo det evige livs ord». ■

Forts. fra side 11:

HAN HADDE VIRKSOMHET HJEMME HOS OSS, OG ETTERHVERT BLE NI PERSONER DØPT.

Da vi flyttet derfra i 1953, var det tre familier med barn som var adventister i Pasvikdalen.

Vi overtok min mors barndomshjem i Bardu. Far bygde gården opp. Han var en driftig kar. Men det som stod hans hjerte nærmest, var andre menneskers frelse. I flere år var han forstander i Narvik menighet. Han hadde virksomhet hjemme hos oss, og etter hvert ble ni personer døpt. Når tiden tillot det, var han også litteraturevangelist.

MIN BESTE VENN

Ester kom tilbake til Bardu i 1981, og jobbet i hjemmesykepleien.

– I alle hjem hadde min far vært før meg, og alle hadde bare godt å si om han. Etter hans død i 1987, kom jeg til et hjem hvor de som vanlig spurte hvem jeg var, og jeg sa at jeg var datter av Kristian Bårdsen. Da sa den unge mannen som jeg snakket med: Ja, han er en kjekk kar. Han har vært her og studert Bibelen med meg, og jeg er sikker på at han er i himmelen, for det er en slik fred ved graven hans som det ikke er ved de andre gravene. Uten å vite hvem jeg var, sa en annen, en eldre mann: Vet du at jeg har en venn, ja, han er min aller beste venn. Han kommer hit og vi kneler ned og ber sammen. Vet du hvem han er? Også var det min kjære far.

Noen av de beste minnene fra barndommen, er fredagskveldene. Alle sammen var rene og med sabbatsklær. Far holdt andakt og vi sang sammen. Far var jo en sangens og musikkens mann. Jeg husker også hvor ofte vi sang på veien til årsmøter og andre anledninger. Og hvordan han fortalte og vitnet om Jesus.

Vi hadde også hyggelige nyttårsfester hvor ikke-adventister var til stede. Far hadde et godt humør og lo ofte. Men i alle samtaler med andre mennesker, dreide han etter hvert samtalen om til de åndelige sider ved livet. Det er nå opp til oss om vi får møte ham igjen. Jeg har bare gode og rike minner om min far, avslutter Ester Indal. ■

Senioren

Organ for

**SYVENDEDAGS
ADVENTISTSAMFUNNETS
SENIORFORENING**

Adresse: Akersgata 74, 0180 Oslo

Bank: 3000 26 41867

Org.nr: 997 229 231

Nett: www.sdasenior.no

Formann (midlertidig)

Kjell Elvejord

Sportsveien 39, 3224 Sandefjord

Telefon 33 42 30 69 – 970 74 923

kjell.elvejord@gmail.com

Sekretær

Reidar Larsen

Bergsengvegen 71, 2372 Brøttum

Telefon 62 12 26 66 – 943 32 898,

reidar.larsen@adventist.no

Kasserer

Richard Vagn Jensen

Glimmerveien 19, 3340 Åmot

Telefon 32 75 25 89 – 924 93 322

hrv.jensen@gmail.com

Redaktør for "Senioren"

Paul Liseth

Gomnesveien 77, 3530 Røyse

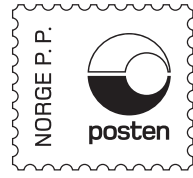
Telefon 32 15 74 10 – 920 56 586

paul.liseth@tyrifjord.vgs.no

"Senioren" kommer ut fire ganger i året og er gratis for medlemmer av SDA Seniorforening. Nytegning eller oppsigelse av abonnement gjøres via sekretæren. Tips, artikler og bildestoff sendes redaktøren.

Bidrag til driften av bladet og/eller foreningens aktiviteter kan sendes til kassereren på foreningens bankkontonummer 3000 26 41867. Mange takk!

Avsender/retur-adresse:
Senioren v/Reidar Larsen
Bergsengvegen 71
2372 Brøttum

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

Kransen

HAGNY GULENG RODAL

Da du var liten pike,
ja, bare fem-seks år,
av markens blomst du flettet krans
og satte i ditt hår.

Da du var femten somre blitt,
så ren, så fin, så sår –
Du flettet krans av finest lin
og knyttet rundt ditt hår.

Da du sto uskyldsren som brud –
din fagre brudgom får,
da viklet du en rosenkrans
som rødmet i ditt hår.

Da du som moden kvinne gikk
og lengtet etter vår,
du tredde deg en perlekrans
som pyntet i ditt hår.

Da du som grånet enke satt
i fattige små kår,
du flettet deg en verdig krans
av vakkert sølvblankt hår.

Når du en dag i Himlens hjem
for Herrens ansikt står,
da former Han en krans av gull
om ditt så gyldne hår.